

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

18 §

Helsingin kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

HEL 2021-005820 T 03 00 00

Päätös

Elinkeinojohtaja teki seuraavan päätöksen eduskunnan työelämä- ja tasa-arviovaliokunnalle annettavasta lausunnosta koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Esityksessä ehdotetaan, että Opetushallituksen yhteyteen perustettaisiin erillisyksikkö huolehtimaan työikäisen väestön osaamisen kehittämisestä ja osaavan työvoiman saatavuudesta. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus myöntäisi valtionavustusta työvoiman ulkopuolella sekä työssä oleville kohdennettuihin tutkintotavoitteellisiin koulutuksiin sekä vapaan sivistystyön koulutuksiin, tarjoaisi tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluita, analysoisi työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointitietoa sekä koordinoisi ja tukisi alueellisia yhteistyöverkostoja.

Vaikka työikäisen väestön osaamisesta huolehtiminen ennakoivasti on tärkeä ja kannatettava tavoite, käsillä oleva hallituksen esitys soveltuu huonosti sen toteuttamiseen. Esityksen keskeisin ongelma on se, ettei siinä ole juuri lainkaan määritelty toiminnan avainkohderyhmiä, Palvelukeskukselle esitetyt tehtävät ovat selkeän kokonaisvastuun sijaan lähinnä jo olemassa olevan toiminnan kanssa päällekkäistä koordinointia, eivätkä Palvelukeskuksen resurssit (12 henkilötyövuotta) tule riittämään hallituksen esityksessä mainittujen tehtävien tulokselliseen hoitamiseen Suomen eri alueiden tarpeet huomioivalla tavalla.

On erittäin tärkeää tukea ennakoivasti työssä pysymisen edellytyksiä työelämän rakennemuutosten eniten vaikuttamilla aloilla sekä parantaa erityisesti niiden kohderyhmien mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan, joille mikään taho ei nykytilanteessa suunnitelmallisesti tuota tai hanki osaamispalveluita. Näitä tavoitteita ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaisinta edistää luomalla uusia rakenteita valtion keskushallinnon tasolle. Palvelujärjestelmää tulee pikemminkin uudistaa siten, että työikäisen väestön osaamisen kehittäminen on nykyistä tiiviimmin kytköksissä työelämän tarpeisiin sekä alueiden elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseen.

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

Esityksessä ei ole riittävästi tunnistettu kuntien roolia alueensa elinvoiman rakentajina, työikäisen väestön osaamisen kehittämisen ja työllistymisen edistäjänä sekä tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluiden tarjoajina. Vaatimus osaamispalvelutoiminnan yhtiöittämisestä esitetyn palvelukeskuksen tarjouskilpailuihin osallistumiseksi heikentäisi kuntien roolia palveluiden tuottajina.

Hallituksen esityksen sisältämä ajatus siitä, että osaamispalveluita tarjoavan asiakkaan status (työtön, työssä tai työvoiman ulkopuolella oleva) muodostaisi luontevan tehtäväjakoerotellun valtakunnalliselle Palvelukeskukselle sekä alueellisille työllisyyspalvelutoimijoille, on keino-tekoinen ja synnyttää osaamistarpeiden ennakointiin sekä osaamispalveluiden hankintaan tehottomia päällekkäisyyksiä. Kyse on viime kädessä työ- ja elinkeinoelämän tarvitsemasta osaamisesta, jolloin ratkaisevaa ei ole se, hankkiiko tämän osaamisen työtön, työssä jo oleva ammatinvaihtaja vai esimerkiksi vanhempainvapaalta työelämään paluuta suunnitteleva. Palvelukeskuksen suhde työllisyyden palvelurakennemuutokseen tulee määrällä tarkemmin, ja pyrkiä alueiden elinvoimaa tukeviin ratkaisuihin, joissa osaamistarpeiden ennakointi ja osaamispalveluiden hankinta tehdään kootusti eikä eri hallinnonalojen siiloissa eri kohderyhmille. Palvelurakenteen kannalta on epäjohtomukaista, että työnhakijoiden palveluita ollaan siirtämässä paikallistalolle samalla, kun työvoiman ulkopuolella ja työssä olevien osaamis- palvelut hankittaisiin valtakunnallisesti.

Palvelukeskuksen tehtävien päällekkäisyys olemassa olevien toimintojen kanssa

Palvelukeskukselle esitetyt tehtävät on kuvattu ylimalkaisesti ja ne jäävät esityksessä epäselviksi. Palvelukeskukselle ei esitetä selkeää kokonaisvastuuta mistään tehtäväalueesta, vaan sen rooli kuvataan lähinnä koordinoivana ja täydentävänä. Se näyttäytyy näin päällekkäisenä olemassa olevien toimintojen kanssa. Näin on erityisesti tieto-, neuvonta- ja ohjaus palveluiden tarjoamisen sekä osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakoinnin osalta.

Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden osalta on epärealistista, että valtakunnallinen Opetushallituksen alainen erityisyksikkö voisi esitetyllä tavalla kovin laajasti tehdä eri osissa Suomea hakevaa työtä. Koulutuksen aikainen neuvonta ja ohjaus tai koulutukseen hakeutumiseen motivoiva työ soveltuvat erityisen huonosti tällaisen valtakunnallisen yksikön tehtäviin. Näin on erityisesti, jos toiminnalla pyritään tavoittamaan vaikeasti saavutettavia tai osaamispalveluihin hakeutumisessa ja niihin kiinnittymisessä tukea tarvitsevia kohderyhmiä.

Palvelukeskuksen vaatimattomaksi kuvattu rooli työelämän työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointityössä on erittäin merkittävä puute. Pal-

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

velukeskus kokoaisi ja analysoisi ennakointitietoa uutena tahona ilman, että sen roolia suhteessa nykyisiin ennakointitiedon tuottajiin ja käyttäjiin on täsmennetty. Nyt esitetyillä resursseilla ja toimivallalla on epätoimennäköistä, että Palvelukeskuksella olisi tulevaisuudessa vahva ja kokonaisvaltainen rooli ennakointijärjestelmän paikallis-, alue- ja valtakunnan tasojen kehittäjänä.

Huomiot palvelukeskukselle esitetyistä koulutus- ja osaamispalveluiden hankkimistehtävästä

Esityksen mukaan palvelukeskus voisi myöntää valtionavustusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen tutkintokoulutuksen järjestämiseen, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestämiseen sekä yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa tarkoitetun koulutuksen järjestämiseen.

Esitysluonnosta leimaa vahvasti järjestelmäkeskeinen ja formaali koulutus- ja osaamispalveluiden hankkimisen sekä tuottamisen tapa. Työ- ja elinkeinoelämän tarvitsema osaaminen nähdään vahvasti tutkinnollisena, ja palvelukeskus hoitaisi tehtävänsä kohdentamalla valtionosuusrahoitusta pääasiassa säänneltyyn tutkinnonosakeskeiseen koulutukseen. Riskinä on tällöin, että Palvelukeskuksen hankinnat synnyttävät sirpaleisen, joustamattoman ja päällekkäisyyksille alttiin kokonaisuuden, joka ei oikea-aikaisesti tai vaikuttavasti vastaa työmarkkinoiden osaamisen kehittämistarpeisiin.

Esimerkkinä palvelukeskuksen toiminnan ulkopuolelle rajautuvasta koulutuksesta on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:n mukaista tutkintoon tai tutkinnonosaan johtamatonta koulutusta, joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista. Tällä perustella järjestettävät koulutukset soveltuvat erittäin hyvin esitetyn palvelukeskuksen avainkohderyhmien tarpeisiin sekä mahdollistavat räätälöidyt toteutustavat. Esitysluonnoksen perusteella tällaisiin koulutuksiin valtionavusta ei voitaisi myöntää, mikä olennaisesti kaventaa esitetyn palvelukeskuksen mahdollisuuksia vastata joustavasti työmarkkinoiden osaamistarpeisiin.

Esitysluonnoksen sisältämä yhtiöittämisvaatimus palvelukeskuksen toteuttamiin kilpailutuksiin osallistumiseksi on ongelmallinen, sillä se kaventaa selvästi osaamispalveluiden tuottajajoukkoa. Tästä kärsivät etenkin työvoiman ulkopuolella olevat palvelukeskuksen kohderyhmät, joille erityisesti pitäisi suunnata osaamista ja työllistymisedellytyksiä parantavia toimia. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi kotona olevat kotoutumisajan ylittäneet maahanmuuttajavanhemmat, joiden työmarkkinoille paluuta voidaan tehokkaasti tukea esimerkiksi kuntien ja järjestöjen palvelutuotannolla.

Huomiot palvelukeskukselle esitetystä hallintomallista

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F10680001200062637
Alv.nro
F102012566

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

Esitysluonnoksen mukaan palvelukeskus toimisi Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) 6 a §:ssä tarkoitettuna Opetushallituksen erillisyyksikkönä. Hallintomallissa ei ole tunnistettu kuntien roolia jatkuvan oppimisen sekä työllisyydenhoidon palvelujärjestelmässä eikä kuntien ja valtion yhteistyötä ole lainkaan huomioitu hallintomallin kuvauksessa. Helsinki pitää tärkeänä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön tiivistä yhteistyötä palvelukeskuksen ohjauksessa, jotta varmistetaan työkäisten jatkuvan oppimisen palveluiden kehittämisen hallinnonalarajat ylittävänä kokonaisuutena.

Lisätiedot

Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 18 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

25.05.2021

Elinkeinojohtaja

Marja-Leena Rinkineva
elinkeinojohtaja

Ilkka Haahtela
maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 01.06.2021.